

YLOA/P - PIRMĀ AMATIERU EKSPEDĪCIJA UZ KOLKAS BĀKU ARLHS LAT-006 WLH LH-0022

YL1ZF Kaspars Uztics

Jau pagājušajā gadā drīz vien pēc atgriešanās no pirmās ILLW Latvijas ekspedīcijas Akmeņraga bākā (2001.gada ekspedīcijas fotogrāfijas apskatāmas Liepājas Radio Grupas (LRG) mājas lapā www.lrg.lv), radās doma 2002.gadā sarīkot ekspedīciju uz Latvijas eksotiskāko bāku un vienīgo Latvijas salu – Kolkku. Aktīvistu grupas pamatsastāvs praktiski palika nemainīgs. Jau vasaras sākumā tika sacerēta vēstule atbilstošajām uzraudzības institūcijām ar lūgumu atļaut ILLW'02 ietvaros Liepājas amatieru komandai uzturēties Kolkas bākā. Pēc nelielām neprecizitātēm, kas saistītas ar uzraudzības institūciju atbildības teritorijas izmaiņām, tika panākta vienošanās ar Rīgas ostas Hidrogrāfijas dienestu par šādas ekspedīcijas iespējamību. Vienlaicīgi ar liepājnieku centieniem iegūt atļauju, identiskas darbības bija uzsākuši arī rīdzinieki, tāpēc galu galā tika nolemts veidot vienu apvienotu komandu.

Tā kā neviens no plānotās ekspedīcijas dalībniekiem nekad nebija bijis uz Kolkas salas, tika nolemts, ka divas nedēļas pirms noliktā datuma ir jāaizbrauc

izlūkbraucienā, lai gūtu skaidrāku priekšstatu par to, kādas antenas ir iespējams uzstādīt un, kas no papildu aprīkojuma būs nepieciešams. Vienojāmie ar bākas pārvaldnieku par pieņemamu datumu un laiku. Pēc „kaujas lauka” aplūkošanas turpat Kolkas ciemata kafejnīcā arī tika precizēts nepieciešamais līdzī nēmamais aparātūras, antenu, pārtikas krājumu apjoms, kā arī sadalīti pienākumi.

Pēc divām nedēļām no Liepājas Kolkas bākas virzienā

devās YL2CI Kārlis, YL2GQG Andris, YL2GUI Egils un YL1ZF Kaspars. No Rīgas YL2AO Juris, YL3GMG Marita, YL2KA Jevgeņijs, YL2RR Aleksandrs un Mārtiņš. Pēdējā brīdī mūsu komandai pieslēdzās arī YL2CQ Ervīns no Dundagas.

Nezinātājiem jāpaskaidro, ka Kolkas bāka atrodas apmēram 5,2 kilometru attālumā no krasta liela smilšu sēkļa galā. Salu mākslīgi izveidoja aizpagājušajā gadu simtenī Krievijas cara Aleksandra III flotes admirāļa

Laivai tuvojoties, par nelūgtajiem ierastās kārtības traucētājiem nekādu sajūsmu neizrāda vietējie „iedzīvotāji” – neskaitāmi jūras putni, kas satraukti riņķo virs salas

Lai arī turpceļā jūra bija visai mierīga, pārcēlājs drošības labad divvainajiem ceļotājiem izdalīja glābšanas vestes. No kreisās: YL1ZF, YL2GQG, YL2GUI, YL2CI

Baženova vadībā. Vietējie zemnieki kļūst kartā ziemas laikā ar pajūgiem uz ledus nogādāja akmeņus un bēra tos speciāli izcirstā āliņģī, tādējādi izveidojot pamatu, uz kura 1884.gadā tika uzbūvēta Kolkas bāka (tolaik saukta *Domesņenskiĵ majak*). Salas platība ir ap diviem tūkstošiem kvadrātmetru, pie tam, ēku ārējais perimetrs apjots ar aptuveni trīs ar pusi metrus augstu akmens sienu, kas paredzēta aizsardzībai pret viļņiem un vēju. Torņa kopējais augstums ir nepilni trīsdesmit metri, uguns augstums divdesmit pieci metri. Pašlaik bāka ir pilnīgi automatizēta un uz tās vairs pastāvīgi neatrodas cilvēki. Padomju laikā uz salas tika izvietota padomju armijas daļa, taču pēc neatkarības atjaunošanas nu jau desmito gadu tā atkal ir neapdzīvota un par padomju armijas klātbūtni atgādina vairs tika gaiši zilā krāsā krāsotās telpu sienas un dažas metāla gultas. Bākas

funkcionēšanai nepieciešamo enerģiju nodrošina saules baterijas, tādēļ cilvēki tur ierodas tikai, lai veiktu tehnikas apkopi, vai novērstu kādus defektus.

Par vienīgajiem salas „pastāvīgajiem iedzīvotājiem” uzskatāms liels daudzums kaiju, jūras kraukļu un trīs roņi. Par kaiju klātbūtni jau iztālēm liecina krīta baltumā nobalsinātie salas akmeņi un ēku jumti, taču visas šaubas par kaiju kundzību salā zūd izkāpjot krastā. Visapkārt neciešama smaka, pie kuras visi trešajā dienā, paldies dievam, jau bija pieraduši. Arī staigāšana basām kājām ir

„slidīga” nodarbošanās, jo, acīmredzot, kaijas nav iepazīušās ar Administratīvā kodeksa pantu par dabisko vajadzību kārtošanu sabiedriskās vietās. Šur tur mētājas putnu ģindeņi dažādās sadalīšanās stadijās. Vienīgais pārtraukums putnu invāzijai bijis gadā, kad ziemas laikā pa ledu uz salas nokļuvusi lapsa. Kūmiņš tad uzcītīgi mēlojies ar putnu olām un mazuļiem un ēku jumti kaut uz brīdi atguvuši savu dabīgi sarkano krāsu.

Kolkas ragā satiekas Baltijas jūras straumes un vēji ar Rīgas jūras līci, tāpēc kuģošanas situācija nelielām laivām bieži vien nav visai labvēlīga, savukārt, ar lielākiem peldlīdzekļiem piekļūšana nav iespējama niecīgā dziļuma dēļ. Ar vēju Kolkā nevar jokot. Tas dažu stundu laikā var sagriezties spēcīgā virpulī un piekļūt salai vairs nav iespējams. Pirms dažiem gadiem kāds Mākslas akadēmijas profesors izteicis vēlmi noskatīties saules rietu no salas, taču gribētā romantiskā vakara vietā noskatījies piecus saules lēktus

Bākas darbam nepieciešamo elektroenerģiju nodrošina tornim piestiprinātās saules baterijas

No padomju armijas mantojumā saņemtais dīzelģenerators..... un mūsu portatīvais Mitsubishi....

un rietus. Vējš un jūra sabangojusies un nabaga profesoram nācies piecas diennaktis uzturēt sevi pie dzīvības ar pieciem līdzīgiem āboliem. Tāpēc līdz pat izbraukšanas brīdim neviens no mums nevarēja būt īsti pārliecināts, ka patiešām uz salas nokļūsim. Nelabvēlīgu laika apstākļu gadījumā tika paredzēts arī rezerves variants – doties uz netālu krastā esošo Miķeļtorņa bāku (augstākā bāka Latvijā – 59 metri), taču par prieku mums, ķerties pie šī rezerves varianta nebija vajadzības – izbraukšanas rītā „debesu kanceleja” bija noorganizējusi teju vai ideālus laika apstākļus. Bākas pārvaldnieks Visvaldis izrādījās atsaucīgs cilvēks un laipni pieteicās mūsu komandu ar savu laivu nogādāt uz salas. Tas, protams, krietni vien atvieglāja dzīvi, jo nebija nepieciešams no Liepājas ar treileri vest laivu. Tā kā laiva ar

lieliem izmēriem neizcēlās, lai nevajadzētu veikt neskaitāmus reidus (ceļš vienā virzienā aizņēma aptuveni 40 minūtes), detalizēti tika izplānots līdzīgiem nemamās aparatūras, antenu, pārtikas un degvielas daudzums. Kopš padomju armijas laikiem bākā atrodas 40 kW dīzelģenerators, kurš patērē aptuveni nieka 10 l degvielas stundā. Par tik „ēdelīga” ģenerators izmantošanu doma tika atmesta nekavējoties, jo ar nelielu laivu aizgādāt papildus esošai kravai pusi tonnas

degvielas nebija iespējams. Tā vietā no Liepājas atvedam 3 kW *Mitsubishi* benzīna ģenerators. Ap 16.augusta pusdienas laiku gan aparatūras kalns, gan paši bijām nokļuvuši uz salas un varējām sākt iekārtošanos. Uz salas bez bākas atrodas trīs palīgceltņi, kurās izvietotas virtuve, guļamtelpas, ģenerators telpa, dažāda veida noliktavas un pat pirts. Visas šīs telpas tika nodotas mūsu rīcībā, taču praktiski izmantojam tikai trīs – vienu virtuves, vienu darba telpas un vienu gulēšanas vajadzībām.

Kā plānots, izveidojam divas īsviļņu un vienu ultraīsviļņu darba vietas. Par atbalsta punktu izmantojot bākas torni, tika novilkta 40 metru diapazona *delta loop*, 80 metru un 160 metru diapazona *Inverted-V* (lai precīzāk stādītos priekšā salas izmērus, atzīmēšu, ka 160 metru antenas galus nācās atlocīt burta L veidā, jo salas izmēri neļāva izveidot standarta konfigurāciju), kā arī *Ground plane DX-77* 40-30-20-17-15-12-10 metru diapazoniem un 9

Zvans, kas kādreiz tika izmantots skaņu signālu došanai kuģiem miglas laikā, gadiem ritot „nokrāsots” ar putnu izkārnījumiem biezā slānī. Šoreiz tas lieti noderēja arī kā DX-77 atbalsta punkts. No kreisās: YL1ZF un YL2KA

elementu F9FT antenu 2 metru diapazonam. Īsviļņu darba vietās tika izmantoti *Kenwood TS-570D* un *TS-870* + 2 x *Notebook*, ultraīsviļņu – *Yaesu FT-847*. Ierobežotās elektrotīkla jaudas dēļ pastiprinātāji tika atstāti mājās. Diemžēl Kuldīgā vēl joprojām tiek izmantots TV 1.kanāls, kas praktiski padara neiespējamu darbu 6 metru diapazonā virzienā uz dienvidiem.

Ap 1400Z viena īsviļņu darba vieta daļēji ir gatava un varam sākt strādāt. Pēc 50 minūšu CQ uz 80 m *Inverted-V* 20 metru diapazonā (Hi) pirmie 100 QSO ir nostrādāti. Pa to laiku ir sagatavotas arī pārējās darba vietas un pēc nelielas vakara maltītes esam pilnībā QRV. Kā jau iepriekš tika izziņots, bijām gatavi strādāt CW/SSB/RTTY, taču ILLW sakrīt ar SARGT RTTY sacensībām, tāpēc nekāda lielā strādāšana RTTY nesanāk. Protams, varēja jau arī strādāt

citās veidos, taču šajos darba veidos temps ievērojami krītas vai aktivitāte ir tik niecīga, ka pat nav vērts tērēt mūsu ierobežoto laiku. Nolemjam, ka mēģināsim dot iespēju nostrādāt ar šo reto bāku iespējami vairāk stacijām un koncentrēsimies uz CW/SSB.

Kārlis YL2CI: jau no ārējā izskata nojaušams, ka ar DX-ingu nekādi joki nebūs. Visi 4X/4Z būs mūsējie, hi...

Darbs ēterā turpinās līdz vēlai nakts stundai. Pamatmasa QSO 40-30-20-17 metru diapazonos. 160-80-15-12-10 temps ļoti lēns vai vispār nav izplatības. Ap 2300Z (0200LV) komandas dalībniekus vienu pēc otra pievar miegs. Kopā ar YL2RR/Aleksandru turpinām darboties CW vēl kādas pāris stundas, līdz pievienojamies pārējiem.

Pēc dažu stundu veselīgas atpūtas turpinām tālāk. Par publikas piekrišanu nevar sūdzēties. Dažbrīd pat sanāk tīri vai *pile-up*. Pamatā Eiropas stacijas, pāris labi izplatīšanās brīži JA virzienā, dažī VK/ZL. Nez kāpēc pamaz W savukārt dienvidamerikāņi praktiski negrib mūs dzirdēt ne uz viena no diapazoniem, kaut arī viņus dzirdam diezgan lielā skaitā. Šķiet, ka mūsu „avārijas antenu” saimniecība strādā salīdzinoši labi – kā nekā visapkārt mums sāļš ūdens jeb, no antenu izvietojanas viedokļa, teju vai ideāla zeme. YL2CI Kārlis pusi dienas

ILLW 2002 YL0A/P komanda pie ieejas Kolkas bākā. No kreisās: YL2RR, YL2AO, YL2GQG, YL2GUI, YL2KA, YL1ZF, YL3GMG, YL2CI. Priekšplānā – YL2CQ

fotografēšanās un drīz vien jau YL0A/LGT QRT.

Kopā šajās dienās kopumā nostrādājam 72 DXCC valstis un 22 WAZ zonas.

Visas komandas vārdā liels paldies Rīgas brīvostas pārvaldes hidrogrāfijas dienestam, bāku daļas galvenajam speciālistam un Kolkas bākas pārvaldniekam Visvaldim Feldmanim par izpratni un palīdzību šīs neaizmirstamās nedēļas nogales organizēšanā, kā arī YL3GMG par izsalkušās komandas paēdināšanu.

73 es CU International Lighthouse Lightship Weekend 2003 de YL1ZF Kaspars

priecājās par sakaru ar 4X desmit metru diapazonā. Fakts kā tāds jau nebūtu ievērtības cienīgs, ja vien sakars nebūtu uztaisīts ar RS 59 abos virzienos, mūsu pusē lietojot 2 metru *Yagi*.

Nepiespiestā atmosfērā turpinām līdz tumsai, kad jūrā sāk parādīties pēc krasta mērauklas pavisam neliels vējiņš un viļņošana. Šeit, atrodoties jūras vidū, tas gan izskatās drusku savādāk. Vecais draugs *Mērfijs* par mums nebūt nav aizmirsis – vējš spītīgi met viļņus tieši no tās puses, kur atrodas piestātne. Vēl spēcīgākas brāzmas un viļņošana mums var draudēt ar profesora likteni, jo ar laivu piebraukt bācai vēl lielāka vēja apstākļos nebūs iespējams. Bākas iekšpusē, no viļņu plīšanas pret salu, līst tāds kā smalks lietutiņš. Atliek tikai minēt, kas notiek uz salas brīdī, kad ārā plosās vētra ar vēja ātrumu kādi trīsdesmit metri

Ballīte beigusies... YL0A/P QRT = CU ILLW 2003

sekundē... Skats, droši vien, ir iespaidīgs. Pasmējamies, ka provianta jau patreiz vēl kādam brīdim pietiek un turpinām strādāt.

Ap nākamās dienas vidu sākam pamazām vākt antenas un aparatūru. Arī vējš drusku sāk pierimt un jāizmanto mirklis lai nokļūtu krastā. Vēl tikai kopēja

BND	PH	CW	RY	TOT
160	5	1		6
80	100	103		203
40	5	657		662
30	122			122
20	103	307	20	430
17		129		129
15		23		23
12				0
10	1	1		2
6				0
2	22	18		40
2X	236	1361	20	1617

**International Lighthouse Lightship Weekend
2003.gada (ILLW) nolikums**

2002.gada ILLW notika 17.-18.augustā un šajās dienās ēterā strādāja vismaz 315 amatieru radiostacijas no bākām vai uguns kuģiem, kopumā pārstāvot vairāk kā 45 valstis. 2003.gadā ILLW kā parasti tiek organizēts augusta trešajā nedēļā, šoreiz no 16.augusta 2359Z līdz 17.augusta 2359Z.

ILLW nav sacensības bet tikai bāku staciju aktivitātes dienas. Ikviens dalībnieks var izvēlēties kā un uz kādiem diapazoniem viņš vēlas strādāt. Tāpat netiek ierobežots darba laiks – katrs var strādāt ēterā cik daudz un cik ilgi vēlas, netiek ierobežota izmantojamā jauda, raidītāju skaits vai antenas. Vienkārši strādājiet sev un citiem par prieku. Vieniem prieku sagādās vairāki tūkstoši sakaru dienā, citiem, varbūt, tikai daži desmiti QSO. Daudzās bākās ir ļoti ierobežotas izvietošanās iespējas, tādēļ netiek izvirzīta stingra prasība, ka darba vietai ir jāatrodas tieši bākas tornī. Tikpat labi derēs lauka dienas stila pozīcija tieši blakus bācai vai blakus esošās palīgceltnes. ILLW netiek atļauts strādāt tā saucamajā „skatiena attālumā” jeb 1 kilometra robežās no bākas. Ir jāizvietojas bākā vai tieši blakus tai un tikai ievērojot šo prasību jūs varat identificēt savu staciju kā ILLW aktivitātes staciju un izmantot ARLHS bāku numerācijas sistēmu. TIKAI – iepriekš jāsaskano un jāsanem visas nepieciešamās atļaujas no bākas īpašniekiem vai pārraudzības institūcijām. Latvijā strādājošās bākas atrodas ostu valžu pārraudzībā, tādēļ, lai izvairītos no nepatīkamiem starpgadījumiem, pirms savas ierašanās rakstiski vai mutiski saskaņojiet savas darbības ar attiecīgo ostu (Liepājas, Ventspils vai Rīgas) hidrogrāfijas un navigācijas dienestiem. Dažas no sarakstā iekļautajām bākām savu tiešo funkciju vairs neveic. Telpās ir iekārtoti muzeji vai tās netiek izmantotas. Šajos gadījumos Jums jāgriežas pie konkrētā celtnes īpašnieka. Attiecībā uz aktīvajām bākām atbildīgās amatpersonas ir sekojošas: **Rīgas brīvpostas hidrogrāfijas dienesta priekšnieks Jānis Šlarhs – 9113462; Ventspils ostas hidrogrāfijas un navigācijas iekārtu inženieris Aivars Viķis - 9427404; Liepājas ostas hidrogrāfijas un navigācijas iekārtu inženieris Staņislavs Tamans - 3427414.**

ILLW tiek izmantots arī kā mūsu kopējā hobija popularizēšanas veids. Izkaidrojiet preseī, bāku apkalpojošajam personālam vai jebkuram interesentam lietas kas saistītas ar amatieru radio un bākām, veidojiet labvēlīgu attieksmi pret mūsu hobiju un mums pašiem.

Lai dotu iespēju bāku stacijas vieglāk sameklēt un visiem interesentiem būtu vienkāršāk nostrādāt ar bākām, tādējādi iekrājot punktus daudziem interesantiem diplomiem, tiek rekomendēts aktivitātes laikā izmantot piecus „vecos” diapazonus. Par cik šīs nav sacensības jūs varat strādāt jebkurā no frekvencēm, kas atļautas jūsu stacijas licences ietvaros, arī ultrašvīņu vai WARC diapazonos.

Rekomendētās frekvences (CW & SSB)

**3.510 - 3.540 / 3.650 - 3.750
7.005 - 7.035 / 7.040 - 7.100**

**14.010 - 14.040 / 14.125 - 14.275
21.010 - 21.040 / 21.150 - 21.250
28.010 - 28.040 / 28.300 - 28.400**

Lai būtu vieglāk atpazīt Jūsu staciju kā bākā esošu, aiz sava izsaukuma signāla identificējiet sevi, izmantojot burtu salikumus LIGHT, LGH vai LGT telegrāfā vai LIGHTHOUSE vai LIGHTSHIP telefonā. Vēl jaukāk, ja strādāsiet ar kādu specifisku izsaukuma signālu. Piemēram, Lielbritānijas stacijas parasti izmanto GB prefiksu izsaukuma signālus ar sufiksa pirmo burtu L, citviet izsaukuma signālus ar LGT, LGH vai tamlīdzīgiem sufiksiem.

Piedalieties ILLW, uzstādiat staciju bākā un izbaudiet vasaras pēdējā mēneša jaukumus dabas un ūdeņu tuvumā. Pirms došanās uz bāku, paziņojiet par savu nodomu citiem aizpildot formu <http://lighthouses.net.au/illw/2003.htm> Tas nepieciešams ne tikai statistikas nolūkiem bet arī tāpēc, lai citi interesenti neieplānotu savu darbu tajā pat laikā no šīs pašas bākas.

73s Mike GM4SUC & Kaspars YL1ZF

(pilnīgi brīvs ILLW nolikuma tulkojums ar papildinājumiem atbilstoši Latvijas apstākļiem)

**Latvijas bāku saraksts atbilstoši
pašreizējam ARLHS bāku sarakstam**

AINAZI (Gulf of Riga)	LAT 001
AKMENRAGS (Baltic Sea)	LAT 002
BERNATI (Baltic Sea)	LAT 003
BULLI	LAT 019
BUSENIEKI	LAT 020
DAUGAVGRIVA (Gulf of Riga)	LAT 004
ENGURE (Gulf of Riga)	LAT 005
GIPKA	LAT 021
GRINTALS	LAT 022
IRBE	LAT 023
KOLKA (Gulf of Riga)	LAT 006
LACI (Gulf of Riga)	LAT 007
LADINI	LAT 024
LIEPAJA	LAT 008
MERSRAGS (Gulf of Riga)	LAT 009
MIKELTORNIS (PISSSEN)	LAT 010
OVISI	LAT 011
PAPE	LAT 012
RAGACIEMS	LAT 025
ROJA REAR (Gulf of Riga)	LAT 013
SAUNAGCIEMS	LAT 014
SIKRAGCIEMS	LAT 026
SLITERE	LAT 015
UZAVA	LAT 016
VENTPILS MIDDLE RANGE	LAT 017
VENTPILS REAR RANGE	LAT 018